Financira
Evropska unija

EMN
Evropska migracijska mreža
SLOVENIJA

Trgovina z ljudmi – mednarodna razsežnost

Informator Evropske migracijske mreže

Julij 2025

OMEJITEV ODGOVORNOSTI

Ta informator je pripravila Evropska migracijska mreža (EMN), ki jo sestavljajo nacionalne kontaktne točke (NKT) v državah članicah EMN (vse EU države razen Danske) in državah opazovalkah EMN (NO, GE, MD, UA, ME, AM, RS, MK, AL) in Evropska komisija, podpira pa jo ponudnik storitev EMN.

Informator ne odraža nujno mnenj in stališč Evropske komisije, ponudnika storitev EMN, nacionalnih kontaktnih točk EMN, njegove ugotovitve pa jih ne zavezujejo. Evropska komisija, izvajalec storitev EMN in nacionalne kontaktne točke EMN prav tako niso nikakor odgovorni za kakršno koli uporabo predloženih informacij.

POJASNILO

Ta informator je bil pripravljen na podlagi nacionalnih prispevkov 25 NKT EMN (AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PL, SE, SI, SK, GE, RS), zbranih na podlagi skupne predloge, ki so jo razvile NKT EMN, da se zagotovi čim večja primerljivost. Pomembno je opozoriti, da se informacije v tem informatorju nanašajo na stanje v zgoraj navedenih državah članicah EMN in državah opazovalkah EMN do oktobra 2023.

Statistični podatki so bili pridobljeni od Eurostata, državnih organov in drugih (državnih) podatkovnih zbirk.

RAZPOSLANO

Julij 2025

Evropska migracijska mreža (EMN), 'Trgovina z ljudmi – mednarodna razsežnost', [julij 2025], [URL].

VEČ INFORMACIJ

Spletno mesto EMN: http://ec.europa.eu/emn
LinkedIn EMN: https://www.linkedin.com/company/european-migration-network
X EMN: https://twitter.com/emnmigration
YouTube EMN: https://www.youtube.com/@EMNMigration

Ikone Freepik s spletnih mest www.flaticon.com in vecteezy.com.

Naslovnica: iStockphoto

VSEBINA

1 KLJUČNI POUDARKI 4

2 UVOD 4

3 RAVEN EU 7

4 NACIONALNE POLITIKE IN UKREPI 11

5 IZZIVI IN DOBRE PRAKSE 11

6 REZULTATI IN UČINKI OBRAVNAVANJA MEDNARODNE DIMENZIJE TRGOVINE Z LJUDMI . . . 11

7 OBSTOJEČE POTREBE, INSTITUCIONALNI IZZIVI IN PRIHODNJE NACIONALNE POLITIKE IN UKREPI 11

1 KLJUČNI POUDARKI

- **Trgovina z ljudmi je zapleteno in dinamično kaznivo dejanje, ki vključuje različne oblike izkoriščanja in predstavlja kršitev človekovih pravic v skladu z mednarodnim pravom in Listino EU o temeljnih pravicah**.[1] Vključuje novačenje, prevoz, premestitev, skrivanje ali sprejemanje oseb, vključno z izmenjavo ali prenosom nadzora nad temi osebami, z grožnjo ali uporabo sile ali drugih oblik prisile, ugrabitvijo, goljufijo, zavajanjem, zlorabo moči ali ranljivosti ali dajanjem ali prejemanjem plačil ali ugodnosti za pridobitev soglasja osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo, za namene izkoriščanja.
- **Statistični podatki kažejo, da se je v zadnjem desetletju v EU povečalo število žrtev trgovine z ljudmi, ki so državljani držav nečlanic EU**. Mednarodna razsežnost trgovine z ljudmi se je tako v zadnjih letih na ravni EU okrepila. V strategiji EU za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021–2025 iz leta 2021 je bila na primer določena kot posebna prednostna naloga. Od leta 2022 večino registriranih žrtev trgovine z ljudmi v EU predstavljajo žrtve, ki niso državljani EU.
- **EU ima pomembno vlogo pri podpori prizadevanj držav članic za boj proti trgovini z ljudmi iz tretjih držav**, in sicer z zagotavljanjem sredstev ter s podporo operativnim ukrepom, usklajevanju in izmenjavi informacij, tudi prek agencij EU in pobud, kot je Evropska multidisciplinarna platforma proti kriminalnim grožnjam (EMPACT). **EU tudi neposredno upravlja in/ali financira programe razvojnega sodelovanja v tretjih državah**, pri čemer uporablja celovit pristop v skladu s strategijo EU za boj proti trgovini z ljudmi.
- **Države članice in opazovalke EMN[2] pri naslavljanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi prednostno obravnavajo širok spekter tematskih področij**. Med glavnimi obravnavanimi področji politike so preprečevanje kriminala, zaščita žrtev, sodelovanje organov odkrivanja in pregona in kazenski pregon storilcev. V tem kontekstu je bila kot ključna prednostna naloga poudarjena težava prepoznavanja žrtev trgovine z ljudmi, ki so državljani tretjih držav. Večina držav je dala prednost določenim tretjim državam, geografskim regijam in/ali narodnostim tretjih držav.
- V večini držav **se mednarodna razsežnost trgovine z ljudmi obravnava v okviru nacionalnih politik/akcijskih načrtov za boj proti trgovini z ljudmi in/ali drugih vladnih politik ali strategij**. Nobena država nima posebne politike, ki bi obravnavala izključno to vprašanje. V več državah mednarodna razsežnost trgovine z ljudmi ni posebej obravnavana na ravni politike, ampak je vključena v širše nacionalne politike ali del posebnih ukrepov v tretjih državah. **V skoraj vseh državah članicah in opazovalkah EMN so nacionalne politike, ki obravnavajo mednarodno razsežnost trgovine z ljudmi, povezane z drugimi področji politik, zlasti z azilno in migracijsko politiko ter bojem proti organiziranemu kriminalu**.
- **Večina držav članic EMN je financirala ali izvedla ukrepe za boj proti trgovini z ljudmi v tretjih državah izvora in tranzita (potencialnih) žrtev**. Sodelovanje s tretjimi državami poteka večinoma na operativni ravni na priložnostni osnovi. Ciljne regije vključujejo Sahel, Afriški rog, Severno Afriko, Vzhodno Evropo in Zahodni Balkan. Tematsko so ukrepi, o katerih so poročale države, enakomerno razporejeni med stebre strategije EU za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021–2025.

  Ukrepi so namenjeni širokemu krogu akterjev, vključno z žrtvami (glavna ciljna skupina), akterji na terenu, lokalnimi skupnostmi in nacionalnimi organi tretjih držav, in so bili **pogosto izvedeni v sodelovanju z mednarodnimi organizacijami** (predvsem IOM). Nacionalna sredstva držav članic EMN so bila najpogostejši vir financiranja teh ukrepov, včasih v kombinaciji s sredstvi EU ali nevladnih organizacij.
- **Večina držav članic in opazovalk EMN je prav tako izvedla različne ukrepe, ki naslavljajo trgovino z ljudmi, katere žrtve so državljani tretjih držav, na njihovem ozemlju**. Večina ukrepov, o katerih so poročale države, je povezanih s prepoznavanjem, zaščito, pomočjo, podporo in opolnomočenjem žrtev iz tretjih držav. **Največ ukrepov je namenjenih državljanom tretjih držav na splošno** (npr. beguncem, prosilcem za azil, migrantom v tranzitu, sezonskim delavcem itd.) in ne državljanom določenih držav.
- **Pri vseh prednostnih nalogah, opredeljenih v strategiji EU, so bili izpostavljeni izzivi pri naslavljanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi**. V tretjih državah so ključni izzivi v zvezi s preprečevanjem trgovine z ljudmi povezani s kulturnimi razlikami, čezmejnim sodelovanjem in ozaveščanjem ranljivih skupin. Na področju kazenskega pregona in sodnega odziva so bili večji izzivi povezani z razlikami v zakonodaji ali težavami pri sodelovanju in komunikaciji s pristojnimi organi. Na področju prepoznavanja in zaščite žrtev so bili kot ključni izzivi izpostavljeni omejeno usposabljanje osebja za zaščito, slabo delujoči mehanizmi napotitve ali nizka raven zaupanja žrtev v organe. V Evropi so države članice in opazovalke EMN poleg nekaterih zgoraj navedenih izzivov poročale tudi o vse večji vlogi spletne razsežnosti trgovine z ljudmi.

1 Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012P/TXT, dostop 2. junija 2025.

2 Opomba za bralca: ključni poudarki predstavljajo povzetek glavnih informacij iz študije. Za lažje branje ključni poudarki ne vsebujejo opomb. Upoštevajte, da so države članice in opazovalke EMN, navedene v ključnih poudarkih, podrobno navedene v ustreznih poglavjih.

- **Države so navedle širok spekter dobrih praks v vseh stebrih strategije EU**. Na mednarodni ravni je več držav članic in opazovalk EMN izpostavilo kampanje za ozaveščanje in sodelovanje s tretjimi državami in organizacijami civilne družbe kot dobre prakse za preprečevanje trgovine z ljudmi. Države so pohvalile tudi napotitev policijskih uradnikov za zvezo v tretje države in podporo agencij EU pri odzivanju pravosodnih organov in organov odkrivanja in pregona.

  Ključne dobre prakse pri prepoznavanju in podpori žrtvam v tretjih državah so vključevale sodelovanje z nevladnimi organizacijami in dejavnosti za krepitev zmogljivosti deležnikov. V državah članicah in opazovalkah EMN so dobre prakse med drugim vključevale mentorstvo in usposabljanje organov odkrivanja in pregona, ustanovitev specializiranih enot ali sistemov pomoči žrtvam, podpore in napotitve ter organizacijo dejavnosti za krepitev zmogljivosti ključnih deležnikov.

- **Države članice in opazovalke EMN so opredelile več izzivov ali posebnih vidikov, ki jih je treba okrepiti pri obravnavanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi**. Države so poudarile, da je za boljšo podporo pri prepoznavanju in zaščiti žrtev treba okrepiti finančne preiskave v zvezi s trgovino z ljudmi, se še bolj osredotočiti na digitalni prostor in vložiti več sredstev v boj proti trgovini z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile. Druge so opozorile na potrebo po okrepitvi sodelovanja z nekaterimi tretjimi državami ali razvoju zmogljivosti pristojnih organov. Več držav trenutno pregleduje svoje politike, nekatere ocenjujejo možnost okrepitve mednarodnega sodelovanja, druge pa razmišljajo o novih ukrepih za izboljšanje integracije žrtev iz tretjih držav in/ali okrepitev prepoznavanja nekaterih skupin žrtev.

2 UVOD

Ta študija[3] prinaša pregled ukrepov, ki jih financira EU, ter prizadevanj držav članic in opazovalk EMN za boj proti trgovini z ljudmi iz tretjih držav v njihove države: a) v tretjih državah izvora in tranzita žrtev (in potencialnih žrtev); ter b) v njihovih državah, kjer imajo ta prizadevanja mednarodno komponento. Obravnava politike in ukrepe, sprejete za naslavljanje te mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi, v povezavi z vsako od prednostnih nalog, opredeljenih v Strategiji EU za boj proti trgovini z ljudmi 2021–2025, tj. preprečevanje in zmanjševanje povpraševanja; kazenski pregon in odzivanje sodnih organov; prepoznavanje, zaščita in podpora žrtvam ter mednarodna partnerstva. Študija obravnava izzive in dobre prakse, ki so jih države članice in opazovalke EMN opredelile pri obravnavanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi, ter navaja nekaj primerov rezultatov in učinkov obstoječih prizadevanj v tem kontekstu. Nazadnje opredeljuje obstoječe potrebe pri obravnavanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi in navaja nekaj primerov tekočih razprav in načrtov za prihodnje politike in ukrepe za obravnavanje teh potreb.

3 RAVEN EU

Trgovina z ljudmi je kompleksno in dinamično kaznivo dejanje, ki vključuje različne oblike izkoriščanja in predstavlja kršitev človekovih pravic v skladu z mednarodnim pravom in Listino EU o temeljnih pravicah (člen 5(3)).[4] Trgovina z ljudmi vključuje novačenje, prevoz, premestitev, skrivanje ali sprejemanje oseb, vključno z izmenjavo ali prenosom nadzora nad temi osebami, z grožnjo ali uporabo sile ali drugimi oblikami prisile, ugrabitvijo, goljufijo, zavajanjem, zlorabo moči ali ranljivega položaja ali dajanjem ali prejemanjem plačil ali ugodnosti za pridobitev soglasja osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo, za namene izkoriščanja. Številne žrtve trgovine z ljudmi znotraj Evropske unije so državljani EU, veliko pa jih je žrtev trgovine znotraj lastne države članice. Vendar statistike kažejo, da se je v zadnjem desetletju povečalo število žrtev, ki so bile prepoznane v EU in so državljani držav, ki niso članice EU (64 % vseh žrtev, prepoznanih v EU). Hkrati pa veliko žrtev ostaja neprepoznanih.

Mednarodna razsežnost trgovine z ljudmi je v zadnjih letih na ravni EU vse bolj izražena, kar je pripeljalo do priznanja tega vidika kot posebne prednostne naloge v okviru **Strategije EU za boj proti trgovini z ljudmi 2021–2025**, sprejete 14. aprila 2021.[5]

Na ravni EU koordinator EU za boj proti trgovini z ljudmi prispeva k usklajenemu in skladnemu celostnemu pristopu k reševanju problema trgovine z ljudmi.

3 Metodološka opomba: Ta študija je sinteza nacionalnih poročil, ki jih je pripravilo 24 NKT EMN na podlagi dogovorjene predloge, dopolnjene z informacijami, ki jih je posredovala Evropska komisija o nacionalnih ukrepih, financiranih iz sredstev EU, ki so bili že evidentirani pri predhodnem notranjem zbiranju podatkov. Prav tako temelji na informacijah, ki jih je Evropska komisija posredovala o EMPACT in drugih pobudah, ki jih financira EU, in ki so bile zbrane neposredno od njenih služb, ter na dveh razgovorih z uradniki držav članic EMN in agencij EU, vključenih v EMPACT.

4 Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012P/TXT, dostop 30. oktobra 2024.

5 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o strategiji EU za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021–2025, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0171, dostop 5. junija 2025

Evropska komisija je povezala **strategijo EU za boj proti trgovini z ljudmi** in prenovljen **akcijski načrt EU proti tihotapljenju migrantov**, katerega cilj je prekiniti delovanje mednarodnih mrež za tihotapljenje in trgovino z ljudmi.[6] **Pakt o migracijah in azilu**, sprejet maja 2024, je uvedel tudi močne zaščitne ukrepe za ranljive skupine, vključno z žrtvami trgovine z ljudmi.[7]

EU ima pomembno vlogo pri podpori prizadevanjem držav članic EU za boj proti trgovini z ljudmi iz tretjih držav, in sicer z zagotavljanjem sredstev ter podporo operativnim ukrepom, usklajevanju in izmenjavi informacij, tudi prek agencij EU. V tem okviru Evropska multidisciplinarna platforma proti kriminalnim grožnjam (EMPACT) služi kot platforma za lažje operativno sodelovanje med javnimi organi in organi odkrivanja in pregona držav članic EU, Komisijo in agencijami EU ter, kadar je to ustrezno, tretjimi državami. EU tudi neposredno upravlja in/ali financira programe razvojnega sodelovanja v tretjih državah, ki obravnavajo različne vidike trgovine z ljudmi na podlagi celovitega pristopa v skladu s strategijo EU za boj proti trgovini z ljudmi in njenimi štirimi stebri. Programi, ki jih financira EU, se osredotočajo zlasti na krepitev ustreznih zmogljivosti nacionalnih organov odkrivanja in pregona in pravosodnih organov, vendar se vse bolj posvečajo tudi digitalnim in nezakonitim finančnim vidikom trgovine z ljudmi. Programi EU za boj proti trgovini z ljudmi so pogosto usmerjeni tudi v tihotapljenje migrantov, ki je povezan pojav.

V obdobju poročanja je bila zunanja razsežnost še dodatno okrepljena: politike boja proti trgovini z ljudmi so bile vključene v ukrepe za boj proti tihotapljenju migrantov, v proces širitve s pristopnimi državami in v dialoge o človekovih pravicah, varnosti in migracijah s tretjimi državami, pa tudi v vrsto instrumentov zunanje politike in operativno sodelovanje s partnerskimi državami.

4 NACIONALNE POLITIKE IN UKREPI

Države članice in opazovalke EMN pri obravnavanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi dajejo prednost širokemu spektru tematskih področij. Prednostne naloge so bile bodisi uradno opredeljene v strateških dokumentih bodisi določene na podlagi vrste ukrepov, ki jih izvajajo in/ali financirajo države članice in opazovalke EMN.

Nekatera glavna tematska področja, na katera so države članice in opazovalke EMN usmerile svoja prizadevanja pri obravnavi mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi, so bila preprečevanje tega kaznivega dejanja, na primer z ozaveščanjem ali zmanjševanjem povpraševanja po trgovini z ljudmi, sledilo pa je zagotavljanje podpore, pomoči in zaščite žrtvam trgovine z ljudmi. V nekaterih primerih je bila posebna pozornost namenjena zaščiti ranljivih skupin, kot so ženske ali otroci. Številne države so dale prednost tudi izboljšanju preiskovanja in pregona storilcev, med drugim z bojem proti trgovini z ljudmi kot obliki mednarodnega organiziranega kriminala in mednarodnim sodelovanjem na področju kazenskega pregona. V tem kontekstu je bilo kot ključna prednostna naloga poudarjeno tudi prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi, ki so državljani tretjih držav.

Večina držav je pri obravnavanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi dala prednost določenim tretjim državam, geografskim regijam in/ali narodnostim tretjih držav. Prizadevanja so bila usmerjena predvsem v države jugovzhodne in vzhodne Evrope (posebna pozornost je bila namenjena Ukrajini po ruski invaziji in vojni agresiji na to državo) ter v države zahodne in vzhodne Afrike.

Na ravni politike so države članice in opazovalke EMN sprejele različne pristope za obravnavanje mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi.

V večini primerov se mednarodna razsežnost trgovine z ljudmi obravnava v okviru nacionalnih politik/akcijskih načrtov za boj proti trgovini z ljudmi in/ali drugih vladnih politik ali strategij, ki vsebujejo enega ali več ciljev, povezanih z mednarodno razsežnostjo trgovine z ljudmi. Nobena od držav nima posebne politike, ki bi se ukvarjala izključno s to problematiko.

V številnih državah se ta vidik trgovine z ljudmi ne obravnava posebej na ravni politike, ampak je vključen v širše nacionalne politike, ki ne razlikujejo med državami, ali pa se obravnava z izvajanjem posebnih ukrepov v tretjih državah ali pobudah, ki so posebej usmerjene v državljane tretjih držav.

Nacionalne politike, ki obravnavajo mednarodno razsežnost trgovine z ljudmi, so v skoraj vseh državah članicah in opazovalkah EMN tesno povezane z drugimi področji politike.

Ker so mnoge žrtve iz tretjih držav najprej prepoznane med postopki za pridobitev azila ali med migranti z neurejenim statusom, so nekatere države članice EMN svoje politike boja proti trgovini z ljudmi integrirale v politike azila in migracij. Ugotovljene so bile tudi povezave s tihotapljenjem migrantov, nedovoljenimi migracijami in politikami upravljanja meja. V nekaterih primerih so obstajale tudi povezave med politikami, ki obravnavajo mednarodno razsežnost trgovine z ljudmi, in politikami temeljnih pravic, vključno s politikami enakosti spolov in politikami za boj proti nasilju na

6 Prenovljen akcijski načrt za boj proti tihotapljenju migrantov, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/irregular-migration-and-return/migrant-smuggling_en, dostop 5. junija 2025.

7 Svet sprejel Pakt EU o migracijah in azilu, sporočilo za javnost, https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2024/05/14/the-council-adopts-the-eu-s-pact-on-migration-and-asylum/dostop 5. junija 2025.

podlagi spola, ter s splošnejšimi politikami za boj proti organiziranemu kriminalu in izkoriščanju delovne sile.

Večina držav članic EMN je financirala ali izvedla ukrepe za boj proti trgovini z ljudmi v smeri držav članic in opazovalk EMN, v tretjih državah izvora in tranzita (potencialnih) žrtev.

Ukrepi se izvajajo po vsem svetu, predvsem v Sahelu, Afriškem rogu, Severni Afriki, Vzhodni Evropi in Zahodnem Balkanu. Tematsko so ukrepi skoraj enakomerno porazdeljeni med stebri strategije EU za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021–2025, njihov cilj pa je na primer okrepiti zmogljivosti organov odkrivanja in pregona in pravosodnih organov tretjih držav ter izboljšati izmenjavo informacij med pristojnimi organi; zagotoviti informacije in ozaveščati o tveganjih trgovine z ljudmi; zmanjšati ranljivost in okrepiti odpornost potencialnih žrtev; okrepiti obstoječe strukture zaščite; ali izboljšati prepoznavanje žrtev in jim zagotoviti neposredno podporo.

Ukrepi so namenjeni širokemu krogu akterjev, od žrtev (glavna ciljna skupina), akterjev na terenu in članov skupnosti do nacionalnih organov, organov odkrivanja in pregona ter pravosodnih organov v tretjih državah, in so bili izvedeni v sodelovanju z različnimi partnerji (npr. nevladnimi organizacijami, mednarodnimi organizacijami, nacionalnimi organi, organi iz držav članic in opazovalk EMN). Nacionalna sredstva iz držav članic EMN so bila najpogostejši vir za financiranje ukrepov, v nekaterih primerih v kombinaciji s sredstvi EU ali sredstvi nevladnih organizacij.

Večina držav članic in opazovalk EMN je prav tako izvedla različne ukrepe, ki posebej obravnavajo trgovino z ljudmi iz tretjih držav na njihovem ozemlju.

Večina ukrepov, o katerih so poročale države, je povezanih s prepoznavanjem, zaščito, pomočjo, podporo in opolnomočenjem žrtev iz tretjih držav (npr. z izgradnjo zmogljivosti ustreznih akterjev, okrepitvijo obstoječih zaščitnih struktur, zagotavljanjem neposredne pomoči in izboljšano koordinacijo). Manjše število ukrepov se nanaša na preprečevanje, ozaveščanje in zmanjševanje povpraševanja, ki spodbuja trgovino z ljudmi iz tretjih držav (npr. s kampanjami ozaveščanja ali povečanjem odpornosti ogroženih skupin) in/ali na policijsko in pravosodno sodelovanje za prekinitev kriminalnega modela trgovcev z ljudmi (npr. krepitev zmogljivosti organov odkrivanja in pregona in okrepljeno sodelovanje).

Ukrepi so namenjeni predvsem državljanom tretjih držav, ki so (potencialne) žrtve trgovine z ljudmi, v nekaterih primerih pa tudi organom odkrivanja in pregona in mejnim organom ter organizacijam civilne družbe, ki delujejo na področju pomoči žrtvam trgovine z ljudmi ali preprečevanja trgovine z ljudmi. Večina ukrepov je namenjenih državljanom tretjih držav na splošno (npr. beguncem, prosilcem za azil, migrantom v tranzitu, sezonskim delavcem itd.) in ne državljanom določenih držav, čeprav je po ruski agresiji na Ukrajino več držav članic EMN začelo izvajati posebne ukrepe za obvladovanje tveganja trgovine z ljudmi v tej skupini. Večina nacionalnih ukrepov, ki so posebej usmerjeni v državljane tretjih držav v državah članicah in opazovalkah EMN, izvajajo mednarodne organizacije (predvsem IOM) in/ali nevladne organizacije in organizacije civilne družbe, financirali pa so jih iz nacionalnih sredstev in sredstev EU.

Države članice in opazovalke EMN so se vključile v različne oblike sodelovanja s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami za boj proti trgovini z ljudmi.

Sodelovanje s tretjimi državami poteka večinoma na operativni ravni in je priložnostne narave (npr. z napotitvijo uradnikov za zvezo ali izmenjavo informacij s tretjimi državami). Le v nekaterih primerih je bilo to sodelovanje formalizirano z dvostranskimi sporazumi, protokoli ali memorandumom o soglasju. Oblika sodelovanja z mednarodnimi organizacijami se med državami zelo razlikuje, saj nekatere sodelujejo bolj strukturirano, druge pa z mednarodnimi organizacijami sodelujejo predvsem priložnostno, in sicer z izvajanjem/financiranjem projektov ali sodelovanjem v skupnih pobudah.

5 IZZIVI IN DOBRE PRAKSE

Izzivi pri obravnavanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi so bili ugotovljeni pri vseh prednostnih nalogah strategije EU.

Ključni izzivi, o katerih so poročale države članice in opazovalke EMN v zvezi s preprečevanjem trgovine z ljudmi v tretjih državah, so bili povezani predvsem s kulturnimi razlikami, težavami pri čezmejnem sodelovanju in težavami pri prepoznavanju ranljivih skupin za ozaveščanje o tveganjih trgovine z ljudmi. Težave pri ozaveščanju potencialnih žrtev ali v ogroženih sektorjih so bile tudi med glavnimi izzivi pri preprečevanju trgovine z ljudmi iz tretjih držav v državah članicah in opazovalkah EMN.

Večina izzivov v zvezi z odkrivanjem in kazenskim pregonom ter sodnim odzivom v tretjih državah je bila povezana z razlikami v zakonodaji ali težavami pri sodelovanju in komunikaciji s pristojnimi organi. V državah članicah in opazovalkah EMN je bila večina izzivov v tem kontekstu povezana z zakonskimi omejitvami uporabe osebnih podatkov, pomanjkanjem znanja ustreznega osebja, pomanjkanjem virov in povečano uporabo spletnih platform s strani kriminalnih skupin.

Kar zadeva prepoznavanje in zaščito žrtev, so bili nekateri od ugotovljenih izzivov v tretjih državah pomanjkanje znanja osebja, ki nudi pomoč, slabo delujoči mehanizmi napotitve ali nizka raven zaupanja

žrtev v organe. Ta zadnji vidik je bil izziv tudi v državah članicah in opazovalkah EMN, skupaj z izzivi, ki jih je povzročilo povečanje spletne razsežnosti trgovine z ljudmi.

Države članice in opazovalke EMN so poročale tudi, da je bilo sodelovanje z nekaterimi tretjimi državami ali regijami v nekaterih primerih oteženo zaradi političnih razmer v teh državah.

Države so pri obravnavanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi opredelile tudi širok spekter dobrih praks v vseh stebrih strategije EU.

Kampanje za krepitev ozaveščenosti – tako v državah članicah in opazovalkah EMN kot v tretjih državah – so bile prepoznane kot dobra praksa za seznanjanje potencialnih žrtev z nevarnostmi in preprečevanje trgovine z ljudmi iz tretjih držav. Dobro sodelovanje z izvornimi in tranzitnimi državami ter izvajanje projektov v sodelovanju z organizacijami civilne družbe je bilo prav tako navedeno kot dobra praksa za preprečevanje trgovine z ljudmi, ki poteka v tretjih državah v smeri EU.

Kar zadeva odkrivanje in pregon in sodni odziv na trgovino z ljudmi v tretjih državah, se je za dobro prakso izkazalo dobro sodelovanje s partnerskimi državami in prisotnost policijskih uradnikov za zvezo v tretjih državah ter podpora, ki so jo pri tem nudile agencije EU. V državah članicah in opazovalkah EMN so se kot glavne dobre prakse izkazali mentorstvo in usposabljanje organov odkrivanja in pregona ter ustanovitev specializiranih enot.

Ključne dobre prakse pri prepoznavanju in podpori žrtvam v tretjih državah so vključevale sodelovanje z nevladnimi organizacijami in krepitev zmogljivosti ustreznih deležnikov v tretjih državah. V državah članicah in opazovalkah EMN so bile dobre prakse povezane predvsem z delovanjem sistemov pomoči, podpore in napotitve žrtev ter z zagotavljanjem usposabljanja in krepitvijo zmogljivosti ključnih deležnikov.

Večina držav članic in opazovalk EMN je opredelila dobre prakse v sodelovanju s tretjimi državami izvora in tranzita (potencialnih) žrtev, med drugim na primer aktivno vključevanje tretjih držav v prizadevanja za boj proti trgovini z ljudmi, organizacijo srečanj in študijskih obiskov s tretjimi državami ter sodelovanje prek regionalnih in večstranskih platform. Ključne dobre prakse pri sodelovanju z mednarodnimi organizacijami so vključevale sodelovanje pri zagotavljanju usposabljanja in ozaveščanja.

6 REZULTATI IN UČINKI OBRAVNAVANJA MEDNARODNE DIMENZIJE TRGOVINE Z LJUDMI

Države članice in opazovalke EMN so navedle številne primere rezultatov in učinkov prizadevanj pri obravnavi mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi, ki pa so se med državami in tematskimi področji močno razlikovali, odvisno od vrste izvedenih ukrepov.

Ozaveščanje, usposabljanje, mednarodno sodelovanje – vključno s skupnimi preiskavami – so bila nekatera od glavnih področij, ki so bila izpostavljena kot področja s konkretnimi rezultati, poleg povečane podpore (potencialnim) žrtvam iz tretjih držav. Nekatere države pa so opozorile, da je bilo zaradi pomanjkanja kakovostnih podatkov in drugih izzivov pri spremljanju in ocenjevanju težko ugotoviti rezultate obstoječih prizadevanj.

7 OBSTOJEČE POTREBE, INSTITUCIONALNI IZZIVI IN PRIHODNJE NACIONALNE POLITIKE IN UKREPI

Države članice in opazovalke EMN so opredelile vrsto potreb ali posebnih vidikov, ki bi jih bilo mogoče okrepiti pri obravnavanju mednarodne razsežnosti trgovine z ljudmi.

Za boljše prepoznavanje in zaščito žrtev je treba okrepiti finančne preiskave v zvezi s trgovino z ljudmi, se še bolj osredotočiti na digitalni prostor in vložiti več naporov v boj proti trgovini z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile. Druge potrebe so povezane z obstoječimi institucionalnimi in sodelovalnimi strukturami, na primer potreba po okrepitvi sodelovanja z nekaterimi tretjimi državami ali potreba po večjem razvoju zmogljivosti pristojnih organov in boljšem usklajevanju.

Več držav trenutno razpravlja o tem, kako bi lahko prihodnje politike naslovile takšne potrebe, ali pa ima načrte za razvoj novih politik in ukrepov, ki bi zajeli te vidike.

Ob koncu leta 2023 je več držav pregledovalo (ali vzpostavljalo) svoje nacionalne strategije za boj proti trgovini z ljudmi, v nekaterih primerih tudi z namenom okrepitve mednarodnega sodelovanja. Nekatere države razpravljajo tudi o sklenitvi, podaljšanju ali okrepitvi sporazumov o sodelovanju s tretjimi državami izvora in tranzita žrtev. V drugih državah obstajajo načrti za sprejetje ukrepov za izboljšanje integracije žrtev iz tretjih držav in/ali okrepitev prepoznavanja določenih skupin žrtev (npr. žrtev izkoriščanja delovne sile, žrtev trgovine z ljudmi med prosilci za mednarodno zaščito).

VEČ INFORMACIJ

Spletna mesto EMN: **www.ec.europa.eu/emn**
LinkedIn EMN: **https://www.linkedin.com/company/european-migration-network**
X omrežju: **https://x.com/emnmigration**
YouTube EMN: **https://www.youtube.com/@EMNMigration**

NACIONALNE KONTAKTNE TOČKE EMN

Avstrija **www.emn.at/en/**
Belgija **www.emnbelgium.be/**
Bolgarija **www.emn-bg.com/**
Hrvaška **emn.gov.hr/**
Ciper **www.moi.gov.cy/moi/crmd/emnncpc.nsf/home/home?opendocument**
Češka republika **www.emncz.eu/**
Estonija **www.emn.ee/**
Finska **emn.fi/en/**
Francija **www.immigration.interieur.gouv.fr/ Europe-et-International/Le-reseau-europ- een-des-migrations-REM3/Le-reseau-europ- een-des-migrations-REM2**
Nemčija **www.bamf.de/EN/Themen/EMN/emn-node.html**
Grčija **https://migration.gov.gr/emn/**
Madžarska **www.emnhungary.hu/en**
Irska **www.emn.ie/**
Italija **www.emnitalyncp.it/**
Latvija **www.emn.lv**
Litva **www.emn.lt/**
Luksemburg **emnluxembourg.uni.lu**
Malta **emn.gov.mt/**
Nizozemska **www.emnnetherlands.nl/**
Poljska **www.gov.pl/web/european-migration-network**
Portugalska **rem.sef.pt/en/**
Romunija **www.mai.gov.ro/**
Španija **www.emnspain.gob.es/en/home**
Slovaška republika **www.emn.sk/en**
Slovenija **emnslovenia.si**
Švedska **www.emnsweden.se/**
Norveška **www.udi.no/en/statistics-and-analysis/european-migration-network---norway#**
Gruzija **migration.commission.ge/**
Republika Moldavija **bma.gov.md/en**
Ukrajina **dmsu.gov.ua/en-home.html**
Črna gora **www.gov.me/mup**
Armenija **migration.am/?lang=en**
Srbija **kirs.gov.rs/eng**
Republika Severna Makedonija **https://mvr.gov.mk/**
Albanija